

İŞÇİ SINIFININ TÜKETİCİ OLARAK GÜCÜ

Aydınlık Gazetesi, 17 Eylül 2012

Yıldırım Koç

İşçi sınıfının çeşitli güçleri veya mücadele araçları vardır.

İşçi sınıfı ürün üretir veya hizmet sunar. Bu çalışma durdurularak eylem yapılır. Bir işyerinde iş durdurmanın ötesinde, mitingler, yürüyüşler, fabrika işgalleri, iş yavaşlatmalar, genel grevler bu çerçevede ele alınabilir.

İşçi sınıfı, sorunlarının nihai çözümünün siyasal alanda olduğunu öğrenmek zorundadır. Siyasal faaliyet, işçi sınıfının mutlaka içinde bulunması gereken alandır.

Toplumun giderek artan bir bölümünü oluşturan işçi sınıfı, üretici olmanın ötesinde tüketicidir. Kapitalizmin en temel sorunlarından biri, yaratılan değer gerçekleştirilmesidir; üretilen ürünün veya sunulan hizmetin satılabilmesidir. İşçi sınıfı, kapitalist düzen içinde koşullarını iyileştirme mücadelesinde, işçi düşmanı olan şirketleri cezalandırmada ve sendikalı işyerlerini ödüllendirmede tüketici olarak gücünü kullanmalıdır.

Dünyanın birçok ülkesindeki sendika, işçi sınıfının tüketici olarak gücünü harekete geçirmeye çalışmaktadır. Birçok açıdan haklı olarak eleştirilen ABD sendikalarında bu konuda özel birimler oluşturulmuştur. Amerikan Sendikalar Federasyonu'nun (AFL-CIO) bu konudaki birimi 12 Nisan 1909'dan beri çalışmalarını sürdürmektedir.

Türkiye'de ise sendikalarımızın günümüzde en önemli eksikliklerinden biri, işçi sınıfının tüketici olarak gücünü sermayedar sınıfa karşı kullanmamalarıdır.

Halbuki geçmişte bu doğrultuda önemli çabalar oldu. Bu çabalara ilişkin örnekleri bir sonraki yazımda sunacağım.

Bu konuda Türk-İş'in genel kurullarında kararlar da alındı. Ancak bu kararların alınmasından sonra hayata geçirilmesi konusunda ciddi girişimlerde bulunulmadı.

Halbuki, sınıf kimliğini öne çıkararak, işçi haklarına gereken saygıyı göstermeyen işverenler cezalandırılabilir; işçi haklarına ve sendikal haklara saygı gösteren şirketler ödüllendirilebilir.

Cezalandırmada bir yöntem, üretilen ürünü veya sunulan hizmeti satın almamaktır.

Bunun etkili örneklerinden biri, bankalardaki mevduatın çekilmesidir.

Sendikal haklara saygı göstermeyen bir holdingin bankasındaki mevduat çekilebilir. Bu konuda önemli bir örnek 1976 yılında yaşandı.

Şimdiki adı Tezkoop-İş olan Tez Büro-İş Sendikası Garanti Bankası'nın 34 işyerinde 1976 Eylül'ünde greve çıktı. Daha sonra grevi 46 işyerine yaygınlaştırdı. Grev sırasında, bankadaki mevduatın çekilmesi kampanyası açıldı. 22 günlük grev süresince 465 milyon lira çekildi. Türk-İş de bu bankadaki 10 milyon liralık Ulusal İhtiyaçlar Yardım Fonu hesabını kapattı.

Sendikal haklara saygı göstermeyen holdinglere karşı uygulanabilecek bir eylem de, sunulan hizmeti felç etmektir. Binlerce kişi bir bankaya gidip 100'er liralık vadesiz mevduat hesabı açtırabilir ve bir hafta sonra bu hesabı kapatabilir. Binlerce kişi bir büyük satış mağazasına gidip, bir sakız alıp 50 liranın üstünü isteyebilir. Bu tür eylemler, tüketici olarak gücün farklı kullanım biçimleridir.

Diğer taraftan, sendika üyelerinin ürettiği ürünlerin tercih edilmesini teşvik eden kampanyalar da işçi sınıfının tüketici olarak gücünü kullanmanın bir biçimidir.

Tekgıda-İş Sendikası ve Petrol-İş Sendikası bir dönem bu yöntemi kullandı. Yayımlanan bültenlerle üyelerin ve halkın, sendikalı işçilerce üretilen ürünleri tüketmesi teşvik edildi. Ancak Türk-İş ve diğer sendikalar bu konuda gereken duyarlılığı göstermediğinden, bu girişimlerin etkisi sınırlı kaldı.

İşçi sınıfının olanaklarını kullanmayanların şikayet etmeye hakkı yoktur.

Akıllı olun, gücünüzü kullanın.